

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

ДОМ НАРОДА

Комисија за спољну и трговинску
политику, царине, саобраћај и
комуникације

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

DOM NARODA

Komisija za vanjsku i trgovinsku
politiku, carine, saobraćaj i komunikacije
Povjerenstvo za vanjsku i trgovinsku
politiku, carine, promet i veze

Број: 02/2-50-8-23-28/17

Веза број: 02-50-6-16-22,2/16

Сарајево, 31. 01. 2017.

**ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ДОМА НАРОДА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
САРАЈЕВО**

PRIMLJENO.			
03-02-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

На основу члана 27. и члана 40. Пословника Дома народа Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 58/14, 88/15, 96/15 и 53/16) и на основу тачке 5. Закључака Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, број: 02-50-6-16-22,2/16 од 31. 08. 2016. године, Комисија за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине подноси Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине следећи

ИЗВЈЕШТАЈ

са тематске сједнице

**Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације
„Стање и перспективе сектора пољопривреде у Босни и Херцеговини“**

I УВОД

Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је приликом разматрања Годишњег извјештаја из области пољопривреде, исхране и руралног развоја за БиХ за 2015. годину, на 22. сједници, одржаној 31. 08. 2016. године, усвојио закључке (број: 02-50-6-16-22,2/16 од 31. 08. 2016) којима је обавезао Министарство спољне трговине и економских односа БиХ и друге институције на предузимање конкретних мјера у области пољопривреде у складу са њиховим надлежностима. Тачком 5. закључака предвиђено је да ће: „Дом народа у 2017. години организовати тематску сједницу о стању у пољопривреди након одржавања тематских сједница и јавних расправа у свим надлежним институцијама и парламентарним комисијама“.

С циљем реализације наведеног закључка Дома народа, Комисија за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације, као надлежна комисија у Дому народа, на 24. сједници, одржаној 27. 10. 2016. године, одлучила је да организује тематску сједницу о стању у сектору пољопривреде у Босни и Херцеговини под називом „Стање и перспективе сектора пољопривреде у Босни и Херцеговини“.

Комисија је, такође, одлучила да као основа за расправу послужи Годишњи извјештај из области пољопривреде, исхране и руралног развоја за БиХ за 2015. годину те одлучила да од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ затражи додатну информацију о актуелном стању у области пољопривреде у Босни и Херцеговини. Министарство је испоштовало захтјев Комисије и 10. 11. 2016. године доставило тражену информацију (број: 02/2-28-2883/16).

У припреми за тематску сједницу Комисија је одлучила да се на расправу позову представници свих релевантних институција у области пољопривреде у Босни и Херцеговини: Министарства спољне трговине и економских односа БиХ (укључујући канцеларије у његовом саставу: Канцеларију за ветеринарство, Канцеларију за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју, те Управу за заштиту здравља биља), Агенције за безбједност хране, Дирекције за европске интеграције, надлежних ентитетских министарстава, надлежних кантоналних министарстава, водећих удружења пољопривредника из оба ентитета, Делегације Европске комисије у БиХ, Спољнотрговинске коморе БиХ, надлежних ентитетских привредних комора, те представници научно-истраживачких институција у области пољопривреде. Већина позваних институција одазвала се позиву Комисије и послала своје представнике на сједницу (Списак учесника налази се у прилогу.).

Сједница је одржана 17. 11. 2016. године у згради Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. Од чланова комисије сједници су присуствовали: Небојша Радмановић, председавајући, Сеад Кадић, први замјеник председавајућег, Марио Караматић, други замјеник председавајућег, те Мартин Рагуж и Огњен Тадић, чланови Комисије. На основу расправе са тематске сједнице, сачињен је приједлог извјештаја који је Комисија разматрала на 27. и 28. сједници. Након расправе, Комисија је на 28. сједници, одржаној 31. 01. 2017. једногласно усвојила овај извјештај.

II РЕЗИМЕ РАСПРАВЕ

Након уводног обраћања, предсједавајућег Комисије присутнима су се обратили Душан Нешковић, помоћник министра у Министарстве спољне трговине и економских односа, Пејо Јањић, представник Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарста, и Борис Пашалић, помоћник министра у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Српске.

У уводним излагањима је истакнуто да је Босна и Херцеговина на свом путу европских интеграција закључила трговинске уговоре којима је у великој мјери отворила своје тржиште укључујући и тржиште пољопривредно-прехрамбених производа, због чега конкуренција на домаћем тржишту постаје све оштрија. Истовремено услови за извоз, посебно на тржиште Европске уније, такође, постају све сложенији. У таквој ситуацији, једини простор за помоћ домаћој пољопривреди остају субвенције, односно подстицаји. Међутим, укупна средства за подстицаје у Босни и Херцеговини су веома скромна (укупно око 75 милиона евра годишње), док је истовремено и исплата и расподјела тих средстава оптерећена озбиљним проблемима. У просјеку Босна и Херцеговина издваја око 50 евра по хектару, Хрватска издваја 350 евра, док је просјек у Европској унији 475 евра.

Даље је истакнуто да сектор пољопривреде запошљава око 20% укупно запослених у БиХ, док је бруто додатна вриједност тог сектора свега 8%, из чега се види да је доходак у сектору пољопривреде 2,5 пута мањи у односу на просјек. Изнесена је оцјена да се стање у пољопривреди у БиХ из године у годину погоршава, због чега људи напуштају сектор пољопривреде и траже посао у неком другом сектору.

Указано је и на неке конкретне проблеме, као што је обиљежавање животиња, те непостојање система идентификације парцела, чиме се отежава успостављање система додјеле подстицаја по хектару или грлу, умјесто досадашњих подстицаја по килограму, односно литру. И даље је веома неповољан однос броја комерцијалних и некомерцијалних газдинстава, и истакнут је примјер из Републике Српске, гдје је од укупно 35.000 регистрованих газдинстава, свега 5.000 комерцијалних. Такође, недовољно је хоризонтално и вертикално повезивање унутар пољопривредног сектора. Посебан проблем представљају и елементарне непогоде и неспремност пољопривредника за обезбјеђивање усјева, како нпр. Република Српска субвенционирше 50% трошкова осигурања. Истакнута је и потреба за јачањем научно-истраживачких институција и њихово повезивање са производњом.

У наставку је дата прилика осталим учесницима да узму ријеч. У расправи су учествовали: Хамдија Чивић, директор Канцеларије за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ, Нијаз Бајровић, помоћник директора Агенције за безбједност хране БиХ, Драган Мандић из Пољопривредног института Републике Српске, Дубравко Вукојевић, потпредсједник Сељачког савеза Федерације БиХ, Виктор Ласић, професор на Агрономском и прехранбено-технолошком факултету Мостар, Огњенка Лаловић, директорица Сектора привреде у Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине, Бранко Скоко, помоћник министра у Министарству привреде Западнохерцеговачког кантона, Марко Иванковић, директор Федералног агромедитеранског института Мостар, Мехмед Рашчић из Владе Брчко Дистрикта БиХ и Омер Куртовић, директор Федералног пољопривредног завода.

У току дискусијама указано је и на друге проблеме у сектору пољопривреде и предложена су нека конкретна рјешења. Између осталог, указано је и на неповољне односе размјене у смислу да се извозе производи ниске додате вриједности (нпр. млијеко), док се истовремено увозе производи са високом додатом вриједношћу (павлаке, сиревн и сл.). Указано је и на потребу да се заштити домаћа пољопривреда на начин и у обиму у којем је то могуће имајући у виду закључене међународне споразуме. Један од начина заштитити свакако може бити контрола здравствене исправности приликом увоза с циљем спречавања нелојалне конкуренције. На другој страни, наш извоз се суочава са веома широким спектром нецаринских баријера и на том плану се не чини довољно да би се то смањили или отклонило.

На сједници је потенцирана и одговорност политичара за постојеће стање у сектору пољопривреде. Истакнуто је да је пољопривреда неизбјегна тема свих предизборних кампања, али да се приступ политичара према пољопривреди драстично мијења након избора. То најбоље илуструје однос према пољопривредним подстицајима, који су око 3% укупних буџета, који се из године у годину смањују, чија исплата касни или се врши нетранспарентно, и сл. Тако су нпр. у неким кантонима у Федерацији БиХ подстицаји исплаћени за 2016. годину, док у неким нису ни за 2014. Даље, истакнуто је да би доношење неких конкретних закона који сада недостају, као што су закони о вину или о традиционалној пољопривредној производњи значајно допринијело уређењу сектора пољопривреде. Подршка пољопривредницима у правцу повезивања путем задруга такође би могла бити конкретан вид помоћи пољопривредницима.

Указано је и на конкретне позитивне примјере који би могли бити модел за слично дјеловање и у неким другим областима, као што су производња малина и производња смиља, затим заштита географског поријекла херцеговачког сира из мијеха, ливањског сира, или пак херцеговачког меда.

Сви учесници у расправи указали су на неопходност доношења стратешког документа о развоју пољопривреде и руралном развоју у Босни и Херцеговини, те успостављање оперативне структуре за коришћење претприступних средстава Европске уније намијењених за пољопривреду и рурални развој (ИПАРД), уз уважавање уставних и законских надлежности. Такође је истакнута и потреба наставка активности на реализацији обавеза из Мапе пута с циљем стварања услова за извоз производа животињског и биљног поријекла, а посебно оних које се односе на усаглашавање приједлога измјена и допуна Закона о храни, Закона о ветеринарству и Закона о пољопривреди, исхрани и руралном развоју.

На основу изнесених дискусија Комисија је констатовала да је укупно стање у сектору пољопривреде у Босни и Херцеговини, укључујући и прерађивачку прехранбену индустрију тешко и оптерећено веома озбиљним проблемима, те да су потребне хитне институционалне и законодавне реформе, на свим нивоим као и хитно доношење недостајућих стратешких докумената.

III ЗАКЉУЧЦИ

На основу дискусија изнесених на расправи Комисија је формулисала сљедеће закључке које предлаже Дому народа ПСБиХ на усвајање:

1. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да се активније ангажује на благовременом предузимању расположивих мјера заштите домаћег тржишта (спречавање прекомјерног увоза, нелојалне конкуренције, контрола исправности увозних производа и сл.), те да предузимање таквих мјера врши искључиво у сарадњи и координацији са свим заинтересованим субјектима у складу са њиховим уставним и законским надлежностима.
2. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ позива све нивое власти у Босни и Херцеговини да, у складу са својим уставним и законским надлежностима, приоритетно повећају издвајања за пољопривреду, те да обезбиједи њихову транспарентну и ефикасну распоdjелу.
3. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да предузме све расположиве мјере у складу с важећим уставним и законским надлежностима, како би што прије дошло до усвајања стратешких докумената о пољопривреди и руралном развоју.

4. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да хитно предузме све неопходне активности на успостављању прихватљивог модела оперативне структуре за коришћење претприступне помоћи за пољопривреду и рурални развој.
5. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да, у складу са уставним и законским надлежностима, координира све субјекте у Босни и Херцеговини у правцу испуњавања обавеза из Мапе пута с циљем стварања услова за извоз производа животињског и биљног поријекла на тржиште Европске уније, а прије свега измјене закона у области ветеринарства, пољопривреде и руралног развоја и безбједности хране.
6. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да путем управних организација у свом саставу и Агенције за безбједност хране БиХ, те у сарадњи са другим нивоима власти, у складу са уставним и законским надлежностима, обезбиједи даљи развој и јачање инспекцијских капацитета за потребе контроле увоза као и домаће производње с циљем веће заштите потрошача и елиминисања нелојалне конкуренције.
7. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да у израду Годишњег извјештаја из области пољопривреде, исхране и руралног развоја за БиХ укључи све актере са свих нивоа управе у Босни и Херцеговини у складу са њиховим надлежностима према Закону о пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ. Истовремено Дом народа позива актере са осталих нивоа управе у Босни и Херцеговини да се максимално професионално и благовремено укључе у израду Годишњег извјештаја у складу са својим уставним и законским надлежностима.
8. Дом народа Парламентарне скупштине БиХ захтијева од Министарства спољне трговине и економских односа БиХ да приликом достављања Годишњег извјештаја из области пољопривреде, исхране и руралног развоја за БиХ за 2016. годину достави и информацију о реализацији ових закључака.

За извјестиоца на пленарној сједници Дома народа Комисија је именovala Небојшу Радмановића, предсједавајућег Комисије.

ПРИЛОГ: Списак учесника

Достављено:

- наслову
- Индоку
- а/а

Небојша Радмановић

Присуство на 25.(тематској) сједници Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа РСБиХ

- Небојша Радмановић, предсједавајући Комисије
- Сеад Кадић, први замјеник предсједавајућег
- Марио Караматић, други замјеник предсједавајућег
- Огњен Тадић, члан Комисије
- Мартин Рагуж, члан Комисије
- Ненад Пандуревић, секретар Комисије
- Душан Нешковић, помоћник министра спољне трговине и економских односа БиХ
- Нијаз Бајровић, помоћник директора Агенције за безбједност хране БиХ
- Љубомир Калаба, директор Канцеларије за ветеринарство БиХ
- Хамдија Чивић, директор Канцеларије за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ
- Јакуб Бутковић, начелник Одјељења пољопривреде у Канцеларији за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју БиХ
- Раденко Радовић, директор Управе Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља
- Ерна Касумовић, шефица одсјека у Дирекцији за европске интеграције Савјета министара БиХ
- Мирела Појавник, виша стручна сарадница у Дирекцији за европске интеграције Савјета министара БиХ
- Бешо Алибеговић, в.д. помоћника министра у Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства
- Пејо Јањић, шеф одсјека у Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства
- Зоран Малетић, помоћник министра у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Српске
- Борис Пашалић, помоћник министра у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Српске
- Химзо Смајић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде Зеничко-добојског кантона
- Салкан Мерцанић, министар пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона
- Мато Бркић, министар пољопривреде, водопривреде и шумарства Посавског кантона

- Расима Бабић, начелница одјела у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона
- Санела Пипо, стручна савјетница у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона
- Гордана Бошњак, помоћник министра у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Херцеговачко-неретванског кантона
- Ленка Херцег, главни кантонални инспектор Херцеговачко-неретванског кантона
- Бранко Скоко, помоћник министра у Министарству привреде Западнохерцеговачког кантона
- Јако Крезо, шеф кабинета у Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Кантона 10
- Мехо Машала, министар привреде Босанско-подрињског кантона
- Ермина Бешлија, стручна савјетница у Министарству привреде Босанско-подрињског кантона
- Мехмед Рашчић, шеф пододјелења у Влади Брчко Дистрикта БиХ
- Љубица Ливаја Митровић, помоћник министра у Министарству привреде Кантона Сарајево
- Винка Мичић, директорица Подручне привредне коморе Источно Сарајево
- Ивица Барбарич, секретар Удружења пољопривреде у Привредној комори Федерације БиХ
- Дубравко Вукојевић, потпредсједник Сељачког савеза Федерације БиХ
- Љубан Гудеља, предсједник Надзорног одбора Сељачког савеза Федерације БиХ
- Златан Сарич, декан Пољопривредно-прехрамбеног факултета Сарајево
- Виктор Ласич, професор на Агрономском и прехрамбено-технолошком факултету Мостар
- Огњенка Лаловић, директорица Сектора привреде у Спољнотрговинској комори Босне и Херцеговине
- Драган Мандић, Пољопривредни институт Републике Српске
- Марко Иванковић, директор Федералног агромедитеранског института Мостар
- Омер Куртовић, директор Федералног пољопривредног завода
- Сабина Бешовић, Делегација Европске комисије у БиХ
- Аида Ковач, новинарка ФЕНА-е
- Зоран Жужа, шеф одјела у Сектору за односе с јавношћу ПСБиХ
- Добринка Савић, стручна сарадница у Комисији
- Кристина Милошевић, стручна савјетница у Комисији